

El cable, la televisió sense antena

Perpinyà es prepara per a rebre la televisió per cable; un sistema que pot revolucionar les comunicacions àudio-visuals.

Un cop finalitzades les primeres fases d'estudi i d'instal·lació, la ciutat de Perpinyà iniciarà aquest proper estiu la distribució per cable de fibra òptica de la nova generació d'imatges televisives vingudes de tot el món occidental, i es convertirà en la primera ciutat dels Països Catalans a posar en aplicació en condicions òptimes aquesta tecnologia de futur.

L'eslògan "La télé que vous aimez, quand vous le voulez" ("La tele que li agrada, en el moment que la vulgui"), que resumeix més o menys els primers avantatges del cable, omplirà d'aquí a unes setmanes els carrers de la capital del Rosselló, en una campanya publicitària que acompanyarà la inauguració de la primera zona cablejada i la corresponent captació d'abonats.

El servei proposat consisteix, doncs, de moment, a rebre a casa la televisió de sempre sense necessitat d'antena a la teulada, i amb una qualitat molt superior, a més de les diferents cadenes temàtiques que dediquen la totalitat de la seva programació a un únic gènere com ara TV Sport (esport), MTV (música pop) o Canal J (programació juvenil). També es tindrà accés al canal mosaic, que permet veure a la pantalla, dividida en petits requadres, totes les cadenes simultàniament. Amb això, l'avantatge de la xarxa de fibra òptica rau en la futura possibilitat d'utilitzar-la per a serveis interactius com ara el diàleg entre l'usuari i el centre de distribució que faria possible els "telefilms a la carta" (que funcio-

narien com les novel·les de *rol* que coneixem avui), l'accés a bancs d'imatges i a serveis de seguretat, o bé la visió-conferència entre diversos interlocutors.

La capçalera de la xarxa, situada, en aquest cas, al dipòsit d'aigua que hi ha al barri perifèric del Molí de Vent, centralitza la recepció dels diferents canals gràcies al conjunt d'antenes instal·lades al punt més alt de la ciutat. L'antena terrestre rep les emissions hertzianes clàssiques, i un conjunt d'antenes parabòliques capten les cadenes que emeten per satèl·lit a gran modulació de freqüència, que després han de ser tractades per poder ser retransmeses en la modulació d'amplitud adequada i el sistema estàndard estatal (SECAM a l'estat francès, PAL amb diferents variants a l'estat espanyol i a la resta d'Europa occidental).

A partir de la capçalera, el cable de fibra òptica permet una transmissió d'alta qualitat cap a cadascun dels centres de distribució (quatre actualment a Perpinyà) on els senyals òptics es transformen en senyals elèctrics. Es vehiculen després a través de cables coaxials subterranis o aèris cap als punts de connexió instal·lats prop dels habitatges. Tenint en compte les distàncies que representa una ciutat encara que sigui mitjana, cal implantar sobre la via pública una certa quantitat d'armaris per als amplificadors que garanteixen el nivell i la qualitat dels senyals transmesos. És el treball que France Télécom (la telefònica francesa) realitza actualment a Perpinyà. L'enllaçament amb

la xarxa consistirà aleshores simplement a establir el lligam, mitjançant un cable de petit diàmetre, entre el punt de connexió i la casa.

Encara que la instal·lació de la xarxa cablejada es faci sense aportació financera directa dels contribuents, l'accés al sistema només serà possible per abonament, tal com es practica en el cas de les televisions de peatge. Amb això, els operadors asseguruen que qualsevol televisor podrà rebre la programació per cable que s'iniciarà a l'estiu a Perpinyà.

Les 57.400 connexions d'usuari que han d'estar fetes l'any 1994, es van instal·lant per bocins. Avui, només les dues primeres etapes estan localitzades, i les dues darreres es finalitzaran el 1993 i 1994 respectivament. Al maig d'enguany estarà enllestida la vila nova del Molí de Vent, on es troba la Universitat (al sud) i durant el segon semestre el cable arribarà a una part del Baix Vernet (nord-oest) i al centre antic i comercial de la ciutat. La segona zona, el 1992, cobrirà els voltants de l'estació de ferrocarrils i Sant Galdric (sud-est).

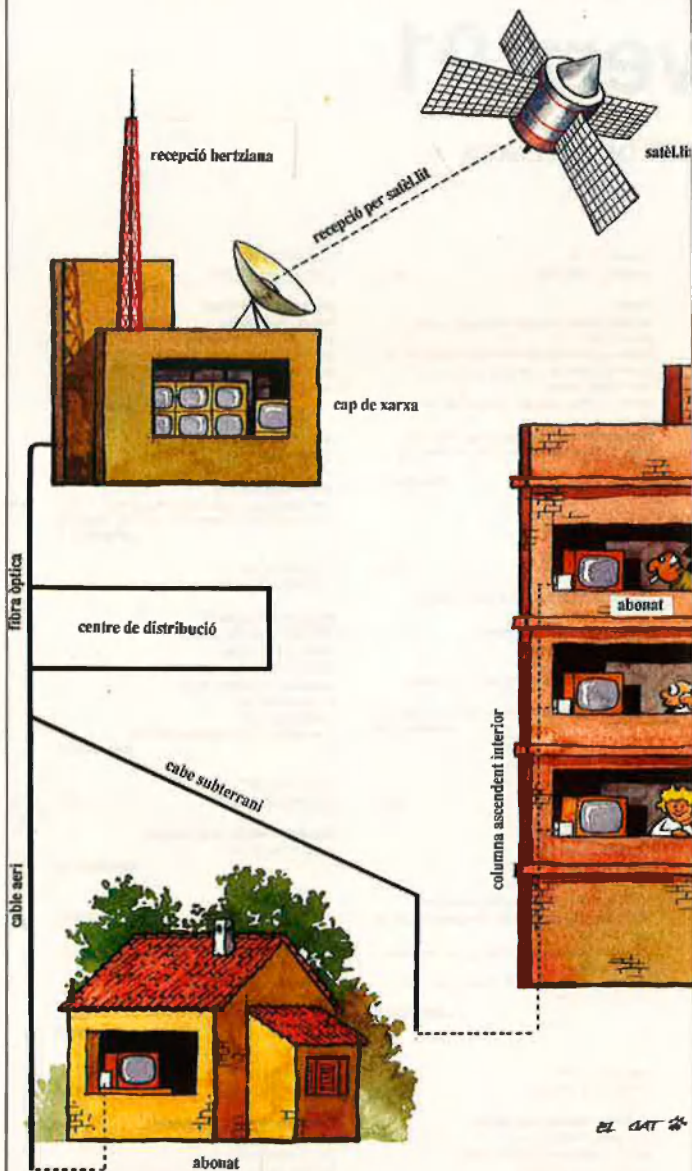
La instal·lació de cable a Perpinyà s'emmarca en l'anomenat "pla cable" decidit el 1982 per l'estat francès i que incloïa vint-i-quatre capçaleres: vuit a la regió de París i setze a la resta de la república. Unes altres xarxes es construeixen, però, al marge del pla. Fins i tot Sornia (Fenolleda) havia provat la primera experiència a Catalunya del Nord, avui abandonada per problemes tècnics amb l'empresa operadora.

A la resta dels Països Cata-

lans, el difícil desenvolupament del cable es veu confrontat amb la llacuna jurídica actual que retarda l'expansió d'una tecnologia ja força implantada als Estats Units, al Regne Unit i al Benelux. L'absència d'una reclamació que empari aquest tipus de distribució d'imatges, i la indecisió en la modalitat tècnica de la instal·lació del cable (fibra òptica o coaxial, més barata) ha fet que algunes empreses d'operadors aturesin completament el projecte a l'espera d'una llei que no entrarà al Parlament espanyol abans de finals del 1991 o principis del 1992. Aquest és el cas de Barcelona Cable, SA, segons ha comunicat a EL TEMPS un portaveu de la societat accionista Inicatives, SA. Creada el 1986 amb la intenció de construir i explotar la instal·lació del cable a Barcelona, l'empresa no ha iniciat encara el seu programa.

A la Catalunya central hi ha altres projectes i algunes xarxes ja funcionen, segons Núria Gil, cap del programa CATV de l'Institut Català de Tecnologia. Es així, per exemple, en algunes poblacions del municipi de Ceres (el Berguedà), a Vilada (el Berguedà), a Avinyó (el Bages), a can Valls de Torroella (prop de Sant Mateu de Bages), a Calders (el Bages), a Girona, a l'Escala (l'Alt Empordà), a Camprodon (el Ripollès), Castellfollit de la Roca (la Garrotxa), Caltellví de Rosanes (el Baix Llobregat), Ascó (la Ribera d'Ebre) i a totes les subseus olímpiques. Algunes urbanitzacions mallorquines també disposen

EL PRINCIPI DE LA DISTRIBUCIÓ DE LA TELEVISIÓ PER CABLE

mateix que, en cas de necessitar en el futur un sistema interactiu com el de Perpinyà, es podria aprofitar un 80% de les línies coaxials existents. Segons aquest especialista, "les xarxes actuals de cable coaxial són semiinteractives perquè tenen una via de retorn", i alguns municipis ja la utilitzen per vigilar els punts conflictius de l'aglomeració.

Al marge del buit legal, sembla que l'opció de màxima interactivitat, amb fibra òptica, ha estat una altra de les causes del fracàs actual de Barcelona Cable, SA. Fonts pròximes a l'empresa barcelonina indiquen que aquesta havia projectat crear una zona pilot a Barcelona amb capçalera de fibra òptica, cosa que no s'ha arribat a fer per l'alt cost que representava en el context de la Barcelona olímpica. "Els catalans no estem preparats per rebre tants serveis interactius, i, a més, pagar-los", comenta la cap del programa CATV, Núria Gil.

Se'ns anuncia aquí una mena de lluita entre la indústria del coaxial, encara força implantada als Països catalans, i la indústria de la fibra òptica, que obté mercats com més va més importants a França, Itàlia i als països saxons. Algunes empreses europees i nord-americanes realitzen mentrestant estudis de mercat al nostre país, amb la intenció d'implantar-se quan s'aprovi la llei espanyola.

Ara, des d'un punt de vista nacional, el futur desenvolupament de la televisió per cable planteja el problema de l'alienació per les imatges. ¿Quin lloc tindrà la televisió en català en aquest esvalot de canals estrangers? D'antuvi cal tenir en compte el cost altíssim de les xarxes i el fet que la seva gestió prioritza sovint la recepció d'emissores estrangeres per satèl·lit. La creació de canals municipals, ho hem vist en els exemples procedents, topa amb problemes financers evidents. Fins i

tot en el cas que s'apliqués un pla públic d'instal·lació de cable com a França (cosa molt poc probable) el criteri selectiu del conjunt del pla prevaldria sobre els interessos locals. A Perpinyà, per exemple, és la Compagnie Générale de Vidéocommunication Téléservice qui explotarà la xarxa construïda per l'ens públic France Télécom. Téléservice imposa, doncs, la seva selecció de canals, segons els contractes signats amb les productores, a totes les ciutats incloses en el pla cable francès. El Servei d'Acció Econòmica, lligat a l'ajuntament de Perpinyà, estudia la possibilitat de crear un canal municipal, com ja s'ha fet a ciutats com Avinyó o Tolosa, "però encara és massa car", diu i amb això tampoc no es donen garanties que, en cas de ser creada, l'emissora municipal utilitzés la nostra llengua en la seva programació. Per sort, excepcionalment, les televisions de l'estat espanyol, i, doncs, TV3, seran rebudes per antena terrestre i redistribuïdes per la xarxa.

Més greu és la pròxima hegemonia de les cadenes per satèl·lit i la impossibilitat per als catalans d'accedir al seu control. Explicant-ho de manera planera, cal saber que l'espai es divideix avui de manera semblant al que coneixem per "aigües territorials". La Unió Internacional de Telecomunicacions (UIT), amb la UER a Europa, atorga espais per als satèl·lits que s'acaben llogant al millor postor. Els criteris econòmics fan aleshores que només siguin rendibles les emissions en llengües molt difoses. Els catalans, a més, sense estat sobirà no tenim dret a un eventual espai per a un satèl·lit públic en l'espai, i el lloc del català en les emissions de TVE Internacional (que opera Eutelsat) és ínfim: una hora els diumenges a les vuit del matí.

Francesc Robert

d'una petita xarxa coaxial, com també Calvià (Mallorca occidental). A València, és Procono TV (PTV) que treballa en aquesta tecnologia, mentre que Tele Elche ja distribueix emissions als abonats de la ciutat. Uns altres intents han fracassat pel cost excessiu de les instal·lacions, com ara Torrent Cable, a Torrent de l'Horta, o un altre canal a Sagunt (el Camp de Morvedre), tots dos desapareguts. Finalment, algunes televisions municipals han optat per la retransmissió per ones terrestres de televisions rebudes per

satèl·lit, com l'EMTV de Puçol (l'Horta) que difon durant algunes hores del dia les imatges de Superchannel (Canadà) o de la cadena llatinoamericana Galavisión.

Amb això, totes aquestes xarxes locals, la majoria d'iniciativa municipal, estan construïdes amb cable coaxial i en estructura generalment arborescent (la més senzilla), cosa que les redueix pràcticament a l'única funció de teledistribució o de "vídeo comunitari". Alberto Gómez, responsable de projectes de l'empresa fabricant Ikusi, afirma tan-